

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 7, 1.ª
(Ruissó baix a la escala)Surt a llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ

ESPANYA

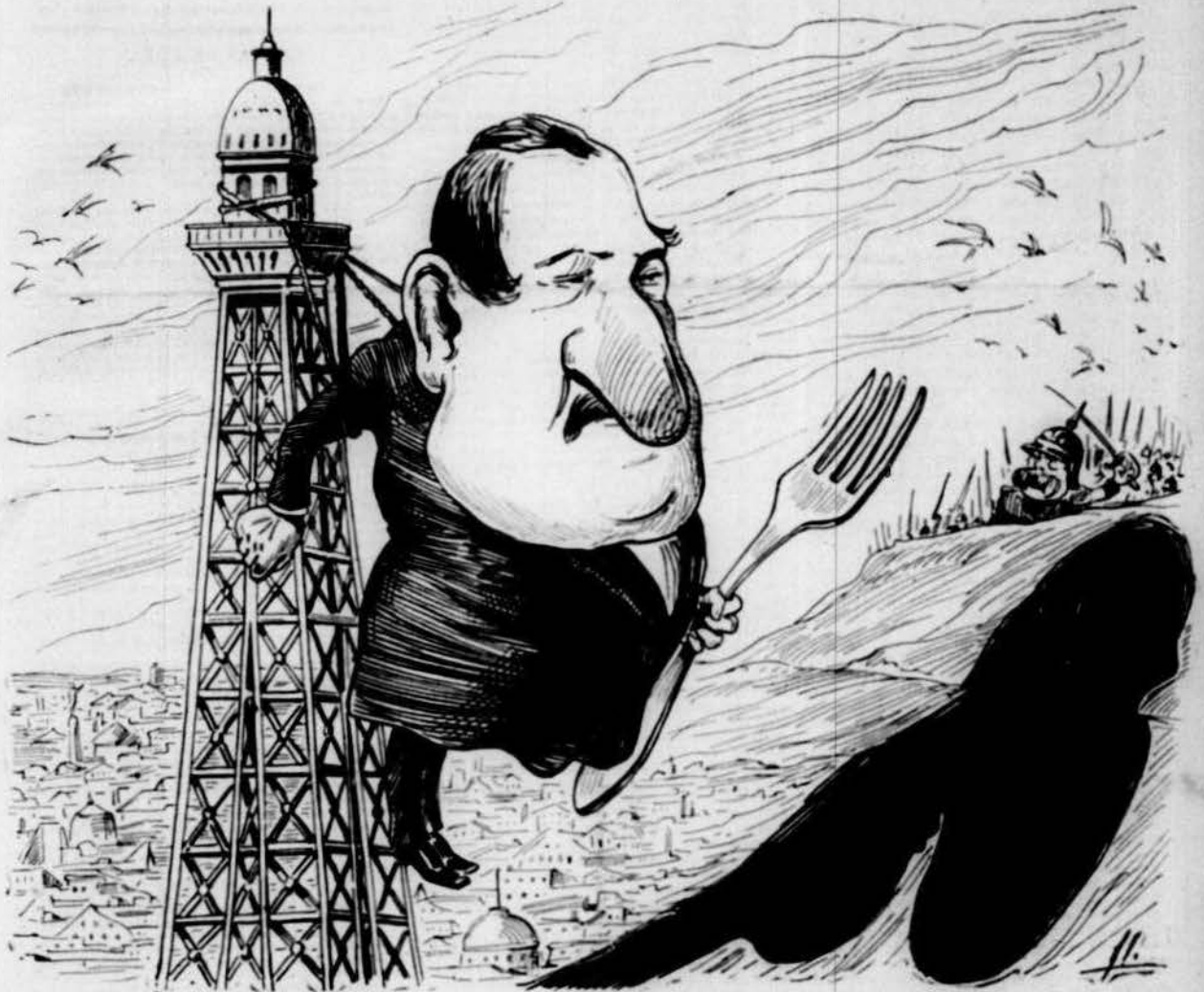
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANJER

Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantatLos pagos poden ferse
en sellos de 15 céntims
ó en timbres
especials pera periòdichs

LO PAPU DE FRANSA

Al veure aquest tipo extrany
los franchutes de Paris,
van lligar-lo al darrer pis
pera espantá' al alemany.

CERTERITATS

LLIBERTAT

Si lo govern m' assegura que pel nostre bé procura, que ho porta tot a compas... no ho crech pas! mes si m' diu que sola desitja, en tant nostres drets trepitja, ferros passar á sa sech... ¡si que ho crech!

Si m' conta mossen Engruna que tots los dies dejuna y que d' aixó 'a manté gras... no ho crech pas! pero si m' diu que gallina, colomina y pastes fines son cada dia 'a seu tech... ¡si que ho crech!

Si m' conta l' Agna Maria que 'a confessa cada dia per fugir de Satanas... no ho crech pas! mes si m' diu que al temple acut per traquejar 'a virtut... ab un fratre que coneix... ¡si que ho crech!

Si m' conta alguna beata que dexa homes se recata, que es més frede que no 'l' gila... no ho crech pas! mes si m' diu que d' amagat un negre corb tomurat l' aconsola á cops de bech... ¡si que ho crech!

Si m' conta que sa riquesa es deguda á la honrada lo fabricant de Pancras... no ho crech pas! mes si m' diu que ab la subor del pobre treballador fa de milions arreplech... ¡si que ho crech!

En fi, si m' conta un sotane que al llogi en La Tramontana moa versos no 'a graia 'l nes... no ho crech pas! mes si m' diu que ab gran quimera voldria que en la foguera fes lo meu cóc espatic... ¡si que ho crech!

PAU DE LA LATA.

Als nostres col·laboradors que 'ns han preguntat fins a quin dia tenen temps pera enviar-nos treballs pel ALMANACH que estém confeccionant, tenim de contestar-los que fins al dia 17 d'aquest mes.

De passada avisem també á nostres corresponents que encara no ho hagin fet, que poden anar fent sos pedidos. Nostre ALMANACH, com de costum, valdrá un ralet no més ab lo 25 per cent de rebaixa á venedors y corresponents, y no tan sols no desmerixerá dels anys anteriors, sino que fins estém mirant de superarlos.

Segona part de la serracina divertida del Congrés:

Lo ministre d' Hisenda cau en un parany dels conservadors, y luego se desdú de lo que ha dit y esmena las quantillas taquigráficas pera sortir del apuro.

Mouhen gresca 'ls conjurats, cridan los conservadors, en Sagasta ampara á son company, lo galliner nacional s' esbalota, lo públich riu y 'l poble paga.

Y res més. Lo de sempre. Y fins que s' hi torni, que no tardarán gayre.

La fraternitat republicana ja ha arribat fins al extrem de que en un mateix dia se fessin dos meetings á Madrid baix pretext de celebrar lo aniversari de la Revolució de Setembre y honrar la memoria del Sr. Orense, un dels primers republicans espanyols, pero que en realitat no obedian més que á fer una manifestació entre los federals que segueixen al Sr. Pi y Margall y la coalició de la premsa, per veure qui reunia més foras, resultant més unisona, numerosa y entusiasta la reunió dels federals.

Hi ha tal amalgam en la coalició de la premsa entre 'ls Sol y Ortega de Barcelona y los Salmeron de Madrid, y alguns revolucio-

naris de cor ab altres que son gent d' ordre desenfrenadament, que per forza tenia que resultar lo dualisme del barricament del aygua y del oli de la revolució republicana.

Nostre amic J. Sanmartí nos ha remés la següent carteta per sa inserció, que nos ha fet molta gracia. Diu aixís:

Company Llanas: En ton malhaguantat article del número passat, dedicat á n' en Pamies, has incorregut en una petita equivocació, que veig á subsanar.

L' individu en qüestió, en la memoria any 73, no sempre va quedar-se á Barcelona; va sortir lo dia 15 ó 17 de Juliol ab lo títol de *líder de la República*, y an penas y fatiga va arribar fins á Berge, en qual punt, veient la diferencia que hi havia entre aquelles muntanyas y la Rambla de Barcelona, va fer lo plan de fugir, plan que va comunicar-me, emmetllevant al propi temps un diari, que encara no m' ha tornat, per ajuda de vista.

No va arribar á fugir de Berge, perque la veritat, hi havia més perill en marxar que en quedar-se, y a més lo batalló se 'o va anar als dos ó tres dies, pero sí que al arribar á Manresa, segons van dir-me, puig lo raig quedarme á Berge ab lo 7.º de Franch, va agredir lo meu duro per 'sagar lo tren y no parar fins á casa seva, després de una campanya de vuyt dies.—J. SANMARTÍ.

Los comentaris sobran.

Lo nostre excelentíssim, magnífich y piramidal Ajuntament, ha regalat una ploma d' aygua de Moncada á unas senyoras francesas que van disfressadas tot l' any, viuen en un magnífich palau del ensante de sa propietat que ellas ne diuen convent, y 's fan anomenar *Germanetas* dels pobres.

Si aquestas caritats tinguessin que gratar-se las de la butxaca los regidors de Barcelona, ja veuriam si serian tan generosos.

Y més quan aquestas *germanetas* dels pobres, tots sabem que son las *verdaderas publicas* de la familia, perque pobres no més s' hi quedan sos *germanets*.

Havém rebut una senida alocució de la Junta directiva de la Societat de Teixidors de cintas de cotó de Barcelona, en la qual posa de manifest los motius que han tingut los obrers de aquest ram pera declarar-se en huelga en la fabrica del cardíob, apostólich y catalá Felip Camps, qui després de tenir durant bastant temps á sos treballadors á mitja racció, ó sia á mitja feyna, ha probat de rebaxarlos lo preu del treball en varios articles dels que en aquella fabrica s' elaboran.

Ferms pera sostindre en son dret de no veure més esquilmas los obrers teixidors de cintas, demanan ajuda á la Solidaritat obrera, que estém segurs no 'ls faltará en la mida de tot lo que pugan las demés corporacions de resistencia al capital.

Uns obrers manyans mecánichs d' aquesta ciutat nos han fet una visita reletantnos la sessió borrascosa que celebrá 'l diumenje darrer la societat del seu ofici, á conseqüencia de voler-se sortir la majoria dels socios del anomenat Ateneu obrer que reb subvencions oficiáis y manglejan los obrers... del municipi que anaren á estudiar á Paris.

Veyense perduts los pochos amichs dels mangenejadors del citat Ateneu.—nos contan los que nos han visitat,—un dels caps grossos d' allí, émul y amich dels Pamies, Bochons, Roca y Galés, Pich, etc., va promoure un escándol pera que tingués d' aixecarse la sessió de moment, á fi d' anar tirant y veure de fer un nou pastel per no perdre la subvenció d' aquella societat obrera.

Hora es ja de que 'ls que viuen de la subor de son front no 's prestin més á ser victimas de sos explotadors de la pitjor especie.

Los carcundas han celebrat, lo dilluns de aquesta setmana, la diada de Sant Carlos Burrozeu ab varios tiberis en que afortunadament no hi hagué més mossegadas que las que 's donaren als comestibles trets á teula.

No vol pas dir aixó que s' hagin anat civilisant, no senyors.

Lo que proba es que no esguieren junts los partidaris d' en Carlets y 'ls d' en Nocedal.

Perque ab ells ja no resa alló de «llops ab llops no 's mossegan.»

Lo ministre de la Guerra ha disposat que 's dongui la llicencia ilimitada als soldats d' infanteria de las quintas del 87 y 88, y á alguns d' artilleria y caballeria.

Y en Cassola, lo general conjurat que ja es temps que no sab de quin partit es, censura aquestos llicenciaments y s' oposa á que tornin á sas llars los arrencats d' ella per la lley de quintas los cilsats anys.

Aixó 'ns dona una mostra de lo que s' interessa pel bé del país aquesta gent.

Pel gust de fer la oposició al ministre del seu ram, ó millor dir, pera fer la competencia al ministre, celebraria que cap soldat pogués tornar-se a casa.

Com á n' ells lo servey militar tot los son glorias!

A la República Argentina s' ha presentat la qüestió social d' una manera alarment, per la falta de monedas d' or en la circulació pública y la aglomeració que d' ell han fet los especuladors y bolistas pera realisar inmorals negocis, á conseqüencia de lo qual en una setmana han pujat tots los articles de primera necessitat en un 50 ó un 75 per cent, no sent possible la vida del obrer sino augmentant proporcionalment lo preu del salari.

A tal objecte han ocorregut varias huelgas á Buenos Aires, Rosari, La Plata, Córdoba, Salta, Lujan, Jujui, Bahia Mansera y altres punts, passant de cent mil lo total de huelguistas.

Y 'l govern republica federal y democrátich d' aquella nació, pera garantir també la llibertat del treball, ha agafat als més entusiastas iniciadors de las huelgas y á tothom que tingues la convicció de dirse socialista, entre quins últims empressoná á nostres amichs Fo y Cuadrado, essent lo primer posat en llibertat, y continuant l' amic Cuadrado pres pel delict d' haver dit devant del jutje que era socialista.

Si 'ls governs republicans ho arreglan aixís pera atraure als obrers, no queda més remey que apretar á corre en sentint parlar de certes republicas.

Lo diputat á Cortes per Santo Domingo de la Calzada, Sr. Peralta, ha renunciat lo seu càrrech en carta dirigida al president del Congrés, dihentli, en resum, que no volia ser més diputat per no enganyar á sos electors.

L' exemple per tot arreu voldria veure's sortir, perque aixís podríem dir: —Pares de la patria, adéu.

Dimers va fer-se á Sabadell lo registre civil d' una filla dels llitrepensadors Patrici Serra y Jovita Serra, casats ja civilment.

Al ésser al jutjat y veure l' encarregat del registre 'ls noms de Camelia, Acacia y Actinia que anavan á la papeleta, preguntá:

—Ja son al calendari aqueis noms?

—Precisament perque no hi son los vull, respongué 'l pare de la criatura.

—Oh, donchs no pot anar.

—Ab aixó demostra 'l poch coneixement que té vosté de la lley.

Al sentir-se aixó aquest funcionari se n' aná á consultarho ab un altre, que va respondrli:

—Pósshi lo que hi trobis.

Y llavors cumpií son deber.

No sé qué diantre tindrán al cos certs empleats dels jutjats municipals, pera voler semblar esquitxos de capella.

Se 'ns ha passat una circular, preguntnos nos ocupemem d' ella, dirigida als obrers de las Islas Balears habitants á Barcelona, induhintos á associarse pera entre ells socorre als malalts, pensionar als impossibilitats, jubilar als vells, sostindre als que no tingan treball ó ocupació, remunerar á las viudas, amparar als orfes, proporcionar ocupació á qui 's trobi sens ella, assignar una dieta al viatjant, atendre al desgraciat y contribuir al auxili del desgraciat, y contant, ademés, ab un metje per l' associat y sa familia.

Tot aixó diu la circular, y la veritat siga dita, tot es molt lloable; mes nos sembla poch menos que impossible de realisar, pels següents motius:

En primer lloch se tracta de una corporació exclusivament obrera, ja que sols als obrers va dirigida la circular, y aquestos tenen que donar la preferencia en tot y per tot á la qüestió del treball, en quina transformació radical tenen de buscar son benestar definitiu. Se 'ns dirá, y es una veritat, que aixó no obsta pera que fora d' aquesta corporació se pertencenial á societats de resistencia ó á partits emancipadors

del treball, però si aquesta es la intenció trobem molt dolent lo pretendre fundar algo, que se creu bo, pels obrers balears tan sols, quan tot en la classe obrera tendeix a la fraternitat universal, y 'ls obrers balears seran sempre relativament pocs per pugnar fer tantas cosas.

En segon lloch també 'ns ha escamat que la circular porti un iniciador, que sembla ja memorial a futur president, y a nosaltres aixó sempre 'ns fa mal efecte, per alló dels que volen ferse amos ó mangonejadors d' associacions obreres per a son servey particular, cosa que desgraciadament abunda entre las escuelas socialistas autoritarias.

En fi, nos alegrariam que 's complissin los bons desitjos que apunta la circular, pero 'ns temem que no resulti molt oroll y pocas anous.

O cosa que encara podria resultar pitjor, per més que per ara no ho sembli.

Lo Govern deu actualment al Banch d' Espanya la friolera de 287.222.739 pessetas.

De modo que cada espanyol mascle ó femella, contantli criatures de mamella y tot, deu al citat establiment de credit unas 16 pessetas.

Vetaquí un inglés que 'ns surt á tras cantó y sens que may nos hagi fet cap favor ni deixat cap centim.

Peró que 'l millor dia 's quedarà ab tots nosaltres.

LA CANSO DEL CAPELLÀ

Sense consultar-me ni, la mare y lo meu pèdri, quan me feren batejà, pensant que era ditxa inmensa, varen fer la prometença de que fira capellà.

Seguint ab semblant mania, apenas set anys tenia ja feya d' escolaner; m' estiravan las orellas, vuydava las canodellas y passava 'l placenet.

Als deu anys á l' aula anava, á Virgili mastegava, á Licèr de gori gori; y la mare, molt colofre, deya:—Fill, est una joya! ab lo temps seràs recit.

A vint anys era un gran lògich, metafisich, teològich, feya 'l reu en alta veu; vencia mentis, sotana, una teula xavacana y á sota lo solidèu.

Quan me feren la tonsura, la noya de can Ventura va tindre un gran desconsol; jo la mirava y somreya y á cau d' orella li deya:—Què hi vols fer! la mare ho vol!

Mes á pesar de la mare tot pot arregar-se encare, per aixó no hem perdut res; com que 'm falta majordona tu 'm faràs serveys de dona y jo seré 'l teu confidè.

Convinguda d' eixa manera, jo tranquil y ella maulera res tenim que desitja; lo crin una grossa pauca la Rueta tot 'm ho planka y só pare... joquell!

De tots modos se m' acut, que aquí resulti molt clar lo barrocisme exemplar del indecent capellà.

J. M. CRODOLINA

Lo rabidós necedatí *Dario de Catalunya* de aquesta ciutat, feu saber á sos lectors lo dia dels dells Morts, que l' actual papa dels catòlics Lleó XIII, té donat un decret prohibint colomar coronas en las tombas, per ser aquesta un costum que prové del paganisme.

Vetaquí una cosa que 'n proba altres duas: Primera, lo cas que fan los catòlics del seu papa, seguint la moda ó la costum y tenintlos sense cuidada sas santissimas ordres y sos infalibles decrets.

Y segona, que aixó de las coronas, com tantas ceremonias catòlicas, inclús l' encens á Deu, son parodias del gentilisme que adopta la vostra santa mare iglesia romana, seguint las petjades d' aquells que feren morir entre lladres á son fundador.

Què va passar a la sagristia de can Jesús de Gracia lo dissapte passat?

Es cert que un feligrés volia espolsar la eskena d' un reverent perque després de ter esperar al feligrés més d' un parell d' horas per uns papers matrimoniales, lo va insular quan se decidí á demanar que 'l despatessin!

Veritat que á las oficinas del govern es un fassich l' acudirhi.

Peró perilla que aviat siga pitjor tindre de acudir á las sagristias.

Lo bisbe d' Orense ha suspès d' empleo y sou, ó sia de missa y oila, á un rector de la seva jurisdicció, que feya de prestamista á sos feligresos cobrantlos lo petit interès d' un 50 per 100.

Per més que una flor no fassi istiu, aplaudeixo al bisbe.

Y quedo en la seguritat de que 'l ex-rector no s' esmena.

A la iglesia de Ejea de los Caballeros hi ha hagut un robo, emportant-sen los lladregots uns treize arrobas d' eynas de plata pera obrir forrellats del cel.

Y la Guardia civil aquesta vegada ha tingut bon nas, y ha agafat á treize personas, entre ellas lo rector, vicari, majordonas, campaner, sagristà, escolans y enterramorts.

Res, que la iglesia ja quedat sense eynas, pero també sense manobres de la fe.

A Llers va professar una monja. Aixó no té res de particular, que á tot arréu ahont volen los burros braman.

Y uns liberals varen fer un tiberi ab parodias de gori gori, pera celebrar la previsió de tancar-se una persona abans de declararseli la bojeria.

Y vetaquí que la mare de més de Nou, Verje de part de pare, va fer un miracle, fugint de la garita ahont feya centinella, y anantsen á un confessorari, que sembla prengue per una barraca de ferro d' aquestas que á la Rambla deixan anar tanta farum.

Que no veuhen lo miracle? Donchs lo rector sí, y aixó basta, y his sobra y tot.

Ara no més li faltan ganapias que se 'l creguin.

Y ho probin estuixant missas ó ciris.

Als novicis d' uns freres de Onste lo govern los ha declarat exempts de tot servey militar. Aixís, aixís. Al gandul hi ha que protegirlo.

Y al bon fill que ajuda á sos pares ó s'ont á sos germanets, rebentarlo fentlo soldat.

En algo s' ha de conieix que govern y freres son una mateixa manada de illops...

Y entre ells no volen mossegarse.

A Fompedorosa, prop de Valladolid, s' ha processat al rector per haver atrapelat á una noyeta de set anys.

La majordona figura com é testimoni de càrech del citat reverent. Serán dissidencias semi-conyugals!

En una iglesia d' Alcalá d' Henares exposaren l' altre dia los objectes d' una rifa piadosa. Y com aquestos objectes eran una badella, un be y un tocino, la casa de Deu semblava una fira de bestia ó un corral sense ventilació.

Y de goig als bons cristians ningú 's empetá la base, veyent en la santa casa un aument de sos semblants.

Lo rector y 'l vicari de Sant Esteve Sasrobriras passen á pidolar pel vehinat, y no podent

heure quartos, perque al poble ja ningú 'n té, demanan jornals pera fer no sé quina obra piadosa de sa conveniencia.

Y lo pitjor es que veyent que 'ls feligresos s' arronsan pera anar á treballar á barato d' un bocí de gloria eterna, han agafat l' alcalde y un regidor pel seu compte, fentlos fer de comparsa en la caritat obligada que reclaman de las ovejas del seu rehat.

Si la comissió d' inspeccionas, veuras que son tita pigaxi: capellans espanyols y autoritats carrinclonas.

A Ossor los ha sorrit un predicayre del género Toni Grice que val en aglans més que no pesa.

Puja l' altra dia al cubell sagrat, se senya, remuga quatre *latinorums*, y comensa:

—Germanys meus: tois los que tinguéu rahims pera vendre, portuemels, que jo os los compraré.

Y torna á senyarse, torna á remugar, y devalla tantranquil de la trona com qui ja té abocada tota la inspiració que l' Esperit Sant va proporcionarli per aquell devotissim acte de voler comprar rahims.

Ja 's pot dir per tota estila que la iglesia es un mercat, quan per actes de pietat 's hi fan sermons mercantils.

EPIGRAMAS

—Que té rapé, mossen Pere!
—No senyora, avuy no 'n porto.
—Me sab greu, perque volia avuy que 'm dongués un poltro.

ANTONY DEL CORRAL

—Ahir al tiro de gallinas jo sol vaig matarne deu.
—Deu gallinas! quina solta! home, mató deu valents.

Lo xicot de la Madrona no 's vol casar ab la Eularia, per que deu que no vol done fins que sigui necessaria.

F. TIANA

SINONIMIA

—Que pot donarme, Ribot, alguns brass d' ainsa?
—Que no sab, ó que no atina que ara á casa tot ab tot?

A. GIBERT

TRENGA CLOSCAS

MARQUES EL SALNE

Combinar aquestas lletres que donguin lo nom de un drama catalá.

J. SLOPINO

GEROGLIFICH

FEIRE

O I T O

T X C

ANTONY DEL CORRAL

SOLUCIONS

ARORIAS—CERLOS MUDANES—PARE, PERE.
Tip. «La Academia» Ronda de la Universitat, 4, Barcelona.

EN PREPARACIÓ

Almanach de La Tramontana
pera l' any 1890

DE SALLENT Á IGUALADA
Y VICE-VERSA

Viatje misteriós d' un rector y una donzella
il·lustrat ab profusió de caricaturas
16 planas UN RAL 16 planas